

RE-2/2011.
(RE-5/2010-2014.)

FÜ-2/2011.
FÜ-3/2010-2014.

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Foglalkoztatási és munkaügyi bizottsága**
Rehabilitációs albizottsága, valamint az
Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottsága
Fogyatékossgal élők ügyeinek albizottsága
2011. június 2-án, csütörtökön, 9 órakor
a Képviselői Irodaház 128. számú tanácstermében
megtartott együttes üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az új EU fogyasztóügyi stratégia várható hatásairól. Előadó: dr. Kósa Ádám európai parlamenti képviselő</i>	5
<i>Dr. Kósa Ádám tájékoztatója</i>	5
<i>Tájékoztató az EU soros magyar elnökség eseményeiről a fogyasztóügyi területén. Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa</i>	8
<i>Bernáth Ildikó tájékoztatója</i>	8
<i>Hozzászólások</i>	14
<i>További kérdések, vélemények</i>	16
<i>A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatos kormánykonceptió ismertetése és megvitatása. Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa</i>	19
<i>Bernáth Ildikó tájékoztatója</i>	19
<i>Kérdések, vélemények</i>	19
<i>Bernáth Ildikó válasza</i>	20
<i>Egyebek</i>	25

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az új EU fogyatékosügyi stratégia várható hatásairól.
Előadó: dr. Kósa Ádám európai parlamenti képviselő
2. Tájékoztató az EU soros magyar elnökség eseményeiről a fogyatékosügy területén.
Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa
3. A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatos kormánykoncepció ismertetése és megvitatása.
Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa
4. Egyebek

Az ülés résztvevői
A Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság Rehabilitációs albizottsága részéről

Megjelent

Elnököl: **Kaufer Virág** (LMP), az albizottság elnöke

Bertha Szilvia (Jobbik)

Az Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottság Fogyatékkal élők ügyeinek albizottsága részéről

Megjelent

Dr. Tapolczai Gergely, az albizottság elnöke (Fidesz)

Vágó Sebestyén (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Hirt Ferenc (Fidesz) dr. Tapolczai Gergelynek (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Kósa Ádám európai parlamenti képviselő

Dr. Bernáth Ildikó miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

Kovács Melinda ügyvezető igazgató (Értelmi Fogyatékkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége)

Tasnádi Sándor (Magyarországi Akkreditált Munkáltatók Országos Érdekvédelmi Szövetsége)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 7 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

KAUFER VIRÁG (LMP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a megjelenteket, képviselőtársaimat és kedves vendégeinket az Ifjúsági szociális és családtügyi bizottság Fogyatékosügyi bizottságának és a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság Rehabilitációs albizottságának együttes ülésén. Én Kaufer Virág vagyok, a rehabilitációs albizottság elnöke és mellettem Tapolczai Gergely, aki a fogyatékkal élők albizottságának elnöke.

A napirendi előterjesztést az együttes ülésre megkapták, a rehabilitációs albizottság jelen pillanatban még nem határozatképes, csak tanácskozási joggal van jelen, viszont átadnám a szót képviselőtársamnak, hiszen a másik albizottság már határozatképes, tehát meg tudják szavazni a napirendi pontot. Köszönöm.

DR. TAPOLCZAI GERGELY, az albizottság elnöke (Fidesz): *(Hozzászólását jeltolmács fordítja.)* Én is szeretettel köszöntök mindenkit a két albizottság nevében is. A napirendi pontokat már mindenki megkapta. Három napirendi pont van, plusz egyebek. A mi albizottságunk határozatképes, esetleg, hogyha ezzel kapcsolatban van észrevétel... *(Nincs jelentkező.)* Akkor szavazásra bocsátanám. Aki elfogadja a napirendet, az tegye fel a kezét. *(Szavazás.)* Akkor megállapítom, hogy a mi albizottságunk elfogadta a napirendi pontokat és az ülést tudjuk folytatni. Visszaadom a szót.

Tájékoztató az új EU fogyatékosügyi stratégia várható hatásairól. Előadó: dr. Kósa Ádám európai parlamenti képviselő

ELNÖK: Köszönöm szépen. Elsőként szeretném, hogyha a rehabilitációs albizottság és a fogyatékosügyi albizottság keretein belül is megemlékeznénk arról, hogy hazánk az Európai Unió elnökségéért felelt az elmúlt hat hónapban, és nagyon nagy szeretettel köszöntöm dr. Kósa Ádám Európa parlamenti képviselőt, aki egy jelentősen dolgozik jelen pillanatban az Európa 2020 stratégia és az európai fogyatékosügyi stratégia keresztmetszetével kapcsolatosan. Azt hiszem, hogy a Ház keretein belül nem kell túl sok szót vesztegetni arra, hogy miért is fontos a foglalkoztatáspolitikai, a munkahelyteremtés és azon belül a megváltozott munkaképességűek és a fogyatékkal élők munkaerő-piaci mobilitásának fokozása. Nemcsak európai uniós viszonylatokban, de hazai viszonylatokban is ez egy sürgetően fontos feladat Magyarország szempontjából. Azt állíthatom, azt hiszem, hogy a kormány célkitűzései nem érhetők el úgy, hogyha a megváltozott munkaképességűek munkaerő-piaci mobilitását nem fokozzuk, és ez ugyanígy igaz az Európa 2020 stratégia célkitűzéseire is. Átadnám a szót Kósa Ádámnak, hogy egy prezentációval mutassa be nekünk a jelentéstervezetet. Köszönöm.

Dr. Kósa Ádám tájékoztatója

DR. KÓSA ÁDÁM európai parlamenti képviselő: *(Jelnyelvi tolmács segítségével tartja a prezentációját.)* Köszönöm szépen elnök asszonynak. Elnök Úr! Miniszteri Biztos Asszony! Képviselőtársaim! Tisztelt Vendégek! Megtiszteltetés, hogy itt lehetek, hiszen a munkaterületem Brüsszelben van és Strasbourgban, nagyon ritkán tudok itt lenni, de fontosnak tartom, hogy az albizottság, aminek a működési területe lefedi a fogyatékos ügyet, információt kapjon arról, hogy milyen folyamatok vannak most az Európai Unióban és az Európai Parlamentben.

Mielőtt elkezdeném a prezentációt, úgy tudom, hogy ki van osztva a prezentáció anyaga. Én nem fogok minden diát most végig elmondani, csak válogatok belőle,

szemezgetek, amit fontosnak tartok, és ha bármilyen kérdés van, bátran keressenek meg engem.

Mielőtt elkezdem, egy kitérőt tennék. A mostani soros elnökség Magyarország és az előtte való két ország: Spanyolország, illetve Belgium és Magyarország, tehát hárman, mind a három ország kiemelten kezelte a fogyatékoság ügyet, és az Európai Unió és az Európa Parlament tagjai ezt nagymértékben üdvözték, tehát nagyon pozitív folyamatok indultak el, egy kiemelt téma lett a fogyatékoság ügy és magától megy, nagy figyelmet kap. Sajnos a mostani információk alapján a következő három féléves elnökség nem tervezi, hogy kiemelten kezeli ezt a kérdést, most lobbizunk azért, hogy folytassák a megkezdett munkát, mert nagyon jó helyzetben áll ez az ügy.

Röviden magamról, aki nem ismerne. Az európai parlamenti képviselőségem mellett a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének az elnökeként tevékenykedem 2005 óta. A parlamentben a fő bizottságom ugyanaz, mint az elnök asszonyé, a foglalkoztatás és szociálpolitika; és mellette még két bizottságban veszek részt - ott nem teljes körű tag vagyok, hanem póttag. Az egyik a közlekedési és turizmusbizottság, a másik pedig az állampolgári jogok bizottsága. És emellett egy úgynevezett Intergroup, a Disability Intergroup, tehát fogyatékosügyi frakcióközi munkacsoportot vezetem. És ahogy elnök asszony elmondta, most azon a jelentésen dolgozom, ami a fogyatékosággal élő emberek integrációjával és mobilitásával, illetve a 10 éves fogyatékosügyi stratégiával foglalkozik.

Csak röviden az Intergroupról. Ezt a magyar parlamenti rendszer nem ismeri. Az Intergroup egy informális munkacsoport, olyan témákkal foglalkozik, amik nem kiemelték, tehát nincs semelyik munkacsoportban. A fogyatékosügy szerepel egy-egy bizottságban, de nincs külön fogyatékosügyi bizottság, ezért hozták létre ezt az Intergroupot, ami már 30 éve működik és a legnagyobb ilyen csoport az Európai Parlamentben.

Az egész pozitív folyamat, amiről az elején beszéltem. Ennek az egésznek az alapja a lisszaboni szerződés, ami lassan már másfél évvel ezelőtt lépett hatályba. Ez tartalmazza az alapjogi chartát és a 26. cikkely kimondja, hogy a fogyatékosággal élő emberek joga, önállósága, társadalmi és foglalkoztatási beilleszkedése, az életben való részvétel, ehhez alapvető joguk van.

A másik fontos kiindulási dokumentum, amit önök is jól ismernek, az ENSZ-egyezmény a fogyatékosággal élő emberek jogairól szóló ENSZ-egyezmény. Ezt azért emelném ki, mert a világon egyedülálló módon az EU, mint nemzetközi, államközi együttműködési szervezet ratifikálta. Tehát nem csak a tagállamok, hanem az EU maga is ratifikálta az ENSZ-egyezményt 2010. december 23-án, és ez azt jelenti, hogy az EU intézményeiben kötelező az ENSZ-egyezmény végrehajtása. Ugyanúgy ugyanakkor a többi tagállam közül 11 még nem ratifikálta. Akkor lesz teljes a helyzet, ha minden ország ratifikálja ezt. A soros elnökségnek nagy érdeme van abban, hogy ezt az ENSZ-egyezményt az EU ratifikálta.

Egy kis statisztikai adat, ami miatt sikerült elérni, hogy a fogyatékoságügy kiemelten kezelt terület legyen. Az egyik az az, hogy az iskolában a képzésben a fogyatékosággal élők lemorzsolódási aránya nagyon nagy, 37 százaléka a fogyatékosággal élő gyerekeknek az iskolából kimarad, látszik a dián az adat.

A foglalkoztatási adatokat mindenki ismeri. Magyarország az utolsó előtti helyen áll a teljes munkaképes lakosságot nézve az utolsó előtti, lehet látni, hogy az utolsó előtti oszlop, közben az EU 2020 célja a 75 százalékos foglalkoztatás elérése. Tehát teljes mértékben egyetértek elnök asszonnyal, hogy valóban a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása nélkül nem lehet elérni ezt a szintet.

A másik nagy probléma, ami a fogyatékosággal élő embereket érinti, hogy a képzettségi szintjük nagyon alacsony. Az elmúlt 15 évben nem nagyon változott ez az adat, ez

látszik a dián; ráadásul a gazdasági válság elsősorban őket érintette, ez már a következő dián látszik, ez mutatja azt, hogy még nagyobb lett a leszakadása ennek a csoportnak.

Tíz év alatt az EU foglalkoztatási politikája hatalmas változáson fog keresztül menni; már most hatalmas a munkanélküliség a teljes EU-ban, 23 millió embernek nincs munkája, plusz - sokkoló adat következik - megdöbbentő: évente 1 millióan, tehát 1 millió személlyel csökken az aktív munkavállalók száma.

Közben már most 16 millió magasan képzett munkaerőre van szükség. Ezzel szemben 12 millió olyan munkahely fog megszűnni, amit alacsonyan képzettek töltenek be, tehát a kettő ellentmond egymásnak és hatalmas feszültséget fog ez okozni. Ezért is kezdődött el másfél évvel ezelőtt a fogyatékosügyi kérdések kiemelt kezelése.

Amit már korábban hallottunk, az EU 2020-as stratégia a foglalkoztatással kapcsolatban három szó: intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést céloz meg. Több célja van a stratégiának, a környezetvédelem területén, a szegénység elleni küzdelemben, tehát húszmillióval szeretnék csökkenteni a szegények számát, ami számunkra most a legfontosabb, az a foglalkoztatási szint emelése. A 2020-as stratégiához csatlakozva az Európai Bizottság úgynevezett zászlóshajó kezdeményezést indított. Hét ilyen zászlóshajó van, ebből a 6-os számú, ami sárga a dián, az a legfontosabb számunkra, ezzel érdemes is a későbbiekben foglalkozni. Ez pedig konkrétan az oktatási és képzési rendszer átalakítása úgy, hogy az alacsony képzettségű, alacsony készségekkel rendelkező személyek helyzetét kell javítani. *(Bertha Szilvia érkezik.)*

Magyarországtól teljesen függetlenül az Európai Bizottság is ugyanúgy gondolta, hogy a munkahelyteremtés és a munkaerő-kereslet növelése nélkül ez a két kérdés nem megoldható. A magyar kormányzat az utóbbi időben látott törekvése ezzel összhangban áll, és nagyon bízom benne, hogy a két folyamat összeáll és felgyorsul.

Most a fogyatékosügyi stratégiáról. Most érkezünk el a fő témához. Ez már nem az első ilyen stratégia, 2001-ben már született egy, ami megbukott, nem volt sikeres. Az újabb stratégia véleményem szerint sikeresebb lesz, mert jobb megközelítést tartalmaz. Egyrészt hozzácsatlakozik az EU 2020 stratégiához, másrészt pedig innovációt céloz meg, harmadrészt pedig a szolgáltatásokhoz és termékekhez való hozzáféréssel foglalkozik. Mert a fogyatékosággal élő emberek ugyanolyan piacképes keresletet jelentenek, és az ő igényeiket eddig nem nagyon vették figyelembe.

Természetesen a stratégia nem egy csoda, ami mindent megold, vannak korlátai. Ennek a sikeressége a tagállamokon múlik. Úgy tudom, hogy ebben a hónapban, a magyar elnökség ideje alatt a tanács következtetése megszületett ezzel kapcsolatban, miniszteri biztos asszony biztos majd tájékoztatást ad erről, hogy hogyan lehet ezt jól megoldani tagállami szinten. Ugyanakkor az Európai Bizottság 2015-ig intézkedéseket tervez. Ennek még nem ismerjük a tartalmát.

Nyolc terület van, amivel foglalkozik a stratégia. Mi ez a nyolc terület? Az egyik az akadálymentesítés, a másik a társadalomban való részvétel, az egyenlőség, a foglalkoztatás, az oktatás és képzés, a szociális védelem, az egészség és a külső fellépés. Ez egy kicsit furcsa megfogalmazás, elnézést, de – számomra – hülye megfogalmazás. 2012-re az Európai Bizottság tervez egy akadálymentesítési intézkedéscsomagot. A stratégia megszületett. Tavaly novemberben hozták nyilvánosságra. Az Európai Parlamenten belül pedig nyilvánvaló, hogy parlamenti állásfoglalást kell készíteni. A parlament véleményét, javaslatait meg kell fogalmazni, és én kaptam meg ezt a megbízást, hogy ezt a jelentést elkészítsem. Amikor elkezdtek a munkát, úgy gondoltam, hogy nem lehet úgy megközelíteni a problémát, hogy csak a stratégiára koncentrálunk, hanem meg kell nézni, hogy hogyan lehet a legjobban integrálni a fogyatékosággal élőket. Ezért a jelentés kibővült ezzel, hogy a fogyatékosággal élők mobilitását és integrálását is vizsgálja.

A fő bizottság, ahol a jelentés készül, az az én bizottságom, a foglalkoztatási és szociálpolitikai bizottság, de az Európai Parlament úgy működik, hogy szeretnének véleményt írni, vagy javaslatot, kiegészítést tenni a jelentéshez.

Három másik bizottság jelentkezett, aki részt vesz a munkában. Az egyik a környezetvédelmi és közegészségügyi bizottság, a másik a nőjogi és esélyegyenlőségi bizottság, a harmadik pedig a petíciós bizottság. Már április 21-e óta folyik a munka, készül a jelentés, a dátumokat lehet látni a dián, a lényeg, hogy a bizottság június 16-án, két hét múlva fog szavazni róla, a plenáris ülés pedig októberben szavaz róla. Utána elmondható, hogy a parlament megírta az állásfoglalását. És olyan javaslatokat tett, amit kötelesek figyelembe venni.

Nagyrészt követi a stratégia szerkezetét a jelentés, de erősen emberi jogi megközelítést tartalmaz. Nem orvosi vagy másféle, hanem emberi jogi megközelítést.

Több konkrét intézkedést kért a jelentés. Mert a stratégia inkább egy kommunikáció, de nincs benne konkrét intézkedés. A parlament 15 konkrét intézkedést kér. Például javasolja, hogy hozzanak létre egy európai fogyatékosügyi bizottságot, ami koordinálja a stratégia végrehajtását és ellenőrzi az ENSZ-egyezmény végrehajtását. Vagy például szorgalmazza az ENSZ-egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvének a ratifikálását. Mint önök is tudják, Magyarország ratifikálta, és ez nagyon erős kontrollt jelent, de több európai uniós tagállam, ezt a kiegészítő jegyzőkönyvet nem ratifikálta. Szorgalmazza a jelentés az úgynevezett európai mobilitási kártya bevezetését, ami fogyatékoság alapú szolgáltatásokat tartalmaz, tehát minimum szinten, amire jogosult a fogyatékosággal élő bármilyen EU-tagállamban. Most erősen korlátozva vannak, nem tudnak szabadon mozogni. Az oktatás, munkavállalás, szolgáltatásokhoz való hozzáférés szorgalmazása, ez mind benne van.

Én, mint jelentéstevő erősen bevontam a civil szervezeteket és ugyanúgy a magyar kormánnyal, elsősorban a NEFMI-vel többször egyeztetünk azért, hogy összhang legyen.

Én, mint EU képviselő az Európai Unióra kiterjedő jelentést készítettem, de természetesen, mint magyar képviselő megpróbálom elősegíteni a magyar helyzet javítását is. Az összes javaslat, ami a civil szervezetektől vagy a kormányzattól érkezett beépült a jelentésbe, ez azért fontos, mert ennek a hatása 2-3 éven belül meg fog jelenni.

Hogyha bármilyen kérdésük van, akár most, vagy akár írásban, ha elküldik, akkor szívesen válaszolok. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Én is köszönöm dr. Kósa Ádámnak ezt az informatív és izgalmas előadást.

Időnk rövidségére hivatkozva azt javasolnám, hogy a második napirendi pontot vegyük most sorra, és utána nyitnám meg a lehetőséget a vendégeknek, illetve a képviselőtársaimnak arra, hogy véleményeket, kérdéseket fogalmazzunk meg mind Kósa Ádámhoz, mind a körünkben megjelent Bernáth Ildikó miniszteri biztos asszonyhoz.

Tájékoztató az EU soros magyar elnökség eseményeiről a fogyatékosügy területén. Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa

Átadnám a szót ezennel és a második napirendi ponthoz kapcsolódóan megkérném a miniszteri biztos asszonyt, hogy tájékoztasson minket az EU soros elnökség fogyatékosügyi tevékenységéről. Köszönöm szépen.

Bernáth Ildikó tájékoztatója

BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Tisztelt Elnök Asszony! Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Civil Szervezetek megjelent képviselői. Engedjék meg, hogy ahogy a napirend is jelezte, röviden beszámoljak arról, hogy soros elnökségünk kapcsán milyen feladatokat milyen sikerrel tudunk megoldani.

Már a soros elnökség előkészítése tavaly októberben elkezdődött. A tájékoztatóm három területre fog kitérni. Egyrészt a magas szintű munkacsoportban, munkafórumokon végzett munkánkra, másrészt magára arra a konferenciára, amelyet Budapesten tartottunk, és amely szoros összefüggésben van természetesen a fogyatékosok ügye stratégia 2010/2020-al, valamint az ENSZ-egyezménnyel. A harmadik téma pedig a tanácsi következtetés, amelynek elfogadása feltehetően június 24-én Luxemburgban a miniszterek jelenlétében megtörténik, de ezt most azért lekopogom. Nagyon sokat dolgoztunk azért, hogy ez megtörténjen, erről is természetesen tájékoztatom önöket.

Kezdjük először a magas szintű munkacsoportban végzett munkáról szóló tájékoztatóval, amit azzal kezdenék, hogy tavaly október elején került sor a magas szintű munkacsoport ülésére, amelyen jeleztük a bizottság illetékes igazgatójának, valamint osztályvezetőjének, hogy a magyar elnökség prioritásai között szerepel a fogyatékosok ügye, és ezzel kapcsolatban egy magas szintű konferencia megszervezését, megrendezését tervezzük Budapesten. A konferencia témájaként – összefüggésben a stratégiával – három területet jelöltünk meg: a foglalkoztatás, az oktatás, képzés, valamint a szociális védelem, pontosabban a szegénység elleni küzdelem témakörét. A bizottság és a jelenlévő kollegák, akik a magas szintű munkacsoport munkájába részt vesznek támogatták az elképzeléseinket.

A magas szintű munkacsoportról csak nagyon röviden annyit hadd mondjak el önöknek, hogy ebben a munkacsoportban a tagállamok delegáltjai és a civil szervezetek, valamint a bizottság képviselői vesznek részt, és első ízben 1997-ben kezdődött el a magas szintű munkacsoportnak a munkája.

Nagy diplomáciai sikernek könyveltük el és annak értékeljük azt, hogy az ENSZ Emberi Jogi Bizottságában Könczei György után ismét magyar delegáltat fogadott el – abszolút konszenzussal – az erre illetékes közgyűlés, Gombos Gáborról van szó, aki azóta átvette a munkát, ezt a feladatot és képviseli a fogyatékos emberek jogait, érdekeit az ENSZ nevezett bizottságában.

Elmondom önöknek azt, hogy amikor mi ismét szeretnénk volna elérni azt, hogy magyar delegált folytassa ezt a munkát, kevesen gondolták azt, hogy sikerrel meg tudjuk oldani, hiszen nem jellemző az, hogy azonos nemzetiségű, ugyanannak a tagállamnak egy új képviselője vigye tovább a feladatot, de sikerrel megoldottuk ezt és jelentős diplomáciai sikerrel könyvelhetjük el, hogy ismét magyar képviselő vesz részt az ENSZ bizottságának a munkájában.

A magas szintű munkacsoport emellett foglalkozott még azzal a problémakörrel is, hogy milyen statisztikai adatgyűjtések lehetnek azok, amelyek elősegítik a tények ismeretét, azokat a megbízható forrásból származó adatokat, amelyek a fogyatékos gyermekek, illetve felnőttek életéhez kapcsolódnak, hiszen változtatni, javítani akkor tudunk egy adott helyzeten, ha a valós tényekből indulunk ki. Ezzel kapcsolatban felhívtam a résztvevők figyelmét arra, hogy a témához óvatosan közelítsünk, és mindenképpen vegyük figyelembe a fogyatékos emberek személyiségi jogait, mert csakis olyan adatokra lehet rákérdezni, amely ezt nem sérti.

Az ENSZ-egyezmény végrehajtásával kapcsolatos tájékoztatást is meghallgattuk. Akkor még, ha jól emlékszem, talán 13 vagy 14 tagállam csatlakozott az ENSZ-egyezményhez, azóta már 17-re növekedett a számuk, de mint ahogy ezt Kósa Ádám képviselő úr is elmondta, a tagállamok eljárása nem egységes ebben az ügyben, nagyon sok a vita a kiegészítő jegyzőkönyv ratifikálását illetően. Magyarország Spanyolországgal együtt szinte egyszerre ratifikálta az egyezményt is és az azt kiegészítő jegyzőkönyvet, több tagállam azonban a kiegészítő jegyzőkönyv ratifikálását még nem tartja aktuálisnak.

A magas szintű munkacsoportban a bizottság felvetette azt az elképzelést, hogy mielőtt megküldi a tagország az ENSZ-nek az egyezmény végrehajtásáról szóló jelentését, hiszen a ratifikálást követően adott határidőn belül két év múlva minden tagállamnak jelentést kell tennie ennek a végrehajtásáról. De az a bizottsági javaslat, ami arra irányult, hogy minden

tagállam ezt tegye fel egy adott weblapra és tájékoztassa erről a nyilvánosságot, megítélésem szerint ez az út nem járható, hiszen addig, amíg az adott tagállam kormánya nem döntött a végrehajtás elfogadásáról, addig ez a beszámoló nem nyilvános, azt követően pedig már nincsen lehetőség és mód arra, hogy bármilyen észrevételt figyelembe vegyenek és változassanak a kormány döntésén. Ennek azért van jelentősége, mert talán emlékeznek arra az itt ülők - akár a civil szervezetek képviselői, akár az országgyűlési képviselők -, hogy Magyarország a jelentést úgy tudta leadni, hogy határidő módosítást kellett kérnünk, ugyanis az előző kormány a májusi határidőre szóló egyezményvel kapcsolatos jelentést nem küldte meg, ezért az új kormánynak kellett kérnie a határidő módosítást. A határidő-módosítás október 15-e volt, ennek természetesen eleget tettünk. Így történhetett meg az, hogy a civilek úgynevezett árnyékjelentése előbb elkészült, és előbb ismertették a nyilvánossággal, mint ahogy a kormány jelentése elkészült volna.

Ezenkívül foglalkoztunk még azokkal a ritka betegségekkel, amelyek komoly egészségügyi problémát okoznak az Európai Unióban mintegy 200-250 ezer embernek, többek között a csoport ülésén részt vett a Nyitott Gerinc Nemzetközi Szövetség egyik képviselője is, és bemutatta, hogy milyen problémákkal szembesülnek a szülők, a családok és maguk az érintettek is az egészségügyi szolgáltatások hozzáférése terén. Természetesen nagyon sok témával foglalkoztunk.

Többek között még kettőt engedjenek meg, hogy megemlítsék, az egyik a fogyatékkal élők európai napjának a konferenciája – 2010 konferencia -, amelyet 2010. december 2-3-án rendeztek meg, témája pedig az európai állampolgárság és kihatásai a fogyatékkal élőkre volt.

A másik jelentős esemény az Akadálymentesen Megközelíthető Város-díj átadása, erre szintén a fogyatékosokkal élők európai napján került sor. Az Európai Unió bizottsága díjat hozott létre, amelynek az a célja, hogy jutalmazza, elismerje, a nyilvánosság előtt népszerűsítse azokat az európai városokat, amelyek javítottak az épített környezethez, a közlekedéshez és az elektronikus információhoz, kommunikációhoz való hozzáférésben, hiszen az akadálymentesítés nem kizárólag a fizikai akadálymentesítést jelenti.

A pályázatok benyújtási határideje 2010 szeptember 23. volt, Magyarországról is érkeztek pályázatok, de sajnos nem volt nyertes közöttük.

A harmadik téma pedig az EU parkolókártya, amely folyamatosan napirenden van. Ennek a megoldása, kidolgozása jelenleg is tart.

A magas szintű munkacsoport következő ülésére március 31-én került sor. Itt a legfontosabb kérdés az volt, hogy vajon ebben a formában működjön-e tovább a munkacsoport, avagy pedig az IBF, az Európai Fogyatékosügyi Fórum javaslatának megfelelően bizottság jöjjön létre. Ezzel kapcsolatban a tárgyalások, az egyeztetések jelenleg is folynak, június 17-én lesz a magas szintű munkacsoport következő ülése, feltehetően ekkor kerülnek megvitatásra az addig benyújtott szempontok és javaslatok, és azt is elképzelhetőnek tartom, hogy ebben az ügyben döntés születik. Természetesen nagy vitát váltott ki, és két munkafórumon is tárgyalták a tagállamok az ENSZ-egyezmény végrehajtásával kapcsolatos feladatokat, ezen belül is különösen nagy hangsúlyt kapott az ENSZ-egyezmény 33. cikkelye. Különböző fordításokban nevesítik az ezzel kapcsolatos feladatokat, én talán az általunk szakmailag leginkább megfelelőnek a civil kontrollt vagy a független kontroll létét emelném ki, vagy talán ez fejezi ki leginkább azt, hogy mit is értenek a tagállamok a 33. cikk végrehajtásával kapcsolatban. Ennek a lényege, hogy legyen egy olyan független szervezet, amely az ENSZ-egyezményben foglaltak végrehajtását folyamatosan ellenőrzi monitoringrendszeren keresztül és erről tájékoztatást nyújt mind az adott tagállamnak, mind pedig az Európai Unió illetékes szervezeteinek.

Nos, röviden a magas szintű munkacsoport munkájáról ennyit kívántam elmondani, de természetesen ha kérdés van ezzel kapcsolatban, akkor szívesen válaszolok. Most pedig elérkeztünk a fogyatékosügyi stratégia 2010-2020 témaköreire és az ezzel kapcsolatos

magas szintű konferenciához, amely április 19-20-án került megrendezésre Budapesten. Nagyon örültünk annak, hogy a képviselő hölgyek és urak elfogadták a meghívást, ugyanígy a civil szervezetek képviselői is, mert a visszajelzésekből, amelyeket írásban és szóban kaptunk a delegáltaktól, azt szűrtük le, hogy egy rendkívül sikeres konferenciát sikerült lebonyolítanunk, amely 19-én este egy kulturális esttel kezdődött, pontosabban ezt megelőzte egy parlamenti látogatás, amelyen nagyon sok küldött részt vett, és ahogy mindig, most is elbűvölte a résztvevőket a Parlament lenyűgöző szépsége, a dunai hidak látványa és a Budai Vár. Ezek után, mikor visszatértek a szállodába, akkor a kulturális esemény során a különböző fogyatékosági csoporthoz tartozó fiatalok mutatták be tudásukat. Elsőként egy rendkívül tehetséges fiatal zongoraművész és énekes, akik mindketten vakok, majd középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek tartottak egy tánccal és énekkel összekötött tavaszköszöntő programot. Ezt követően egy nagyon tehetséges siketnéma fiatalember jelelve mondott el egy Pilinszky-verset, és utána pedig a kerekesszékes táncsoport tartott egy bemutatót. Lehet, hogy sokan mosolyognak ezen, de aki nem vett ezen részt, az nem tudja, hogy ennek milyen fantasztikus sikere volt. Olyannyira, hogy másnap, a hivatalos konferencia megnyitását követően gyakorlatilag majdnem minden felszólaló azzal kezdte, hogy ez egy valódi, igazi, integrált bemutató volt, és így kell ezt csinálni. Én még akkor is, hogyha másoknak erről esetleg más a véleménye vagy nevétségesnek tartja, rendkívül fontosnak tartottam azt, hogy megmutassák a felkért szereplők azt, hogy bár valamilyen fogyatékosággal születtek, ennek ellenére ők is éppen olyan tehetségesek az adott műfajban, mint az ép társaik.

Ami a konferenciát illeti, valóban magas szintű volt, hiszen miniszter, államtitkár, civil szervezetek elnökei, alelnökei tartottak előadást abban a három témakörben, amelyet mi is nagyon fontosnak tartunk. Hiszen, ahogy Kósa Ádám képviselő úr elmondta, ahhoz, hogy meg tudjuk előzni a leszakadást és a kirekesztést, ahhoz emelni kell a foglalkoztatottak létszámát, és mindent meg kell tenni a tagországoknak ahhoz, hogy az oktatásban, képzésben a gyermekek részt vegyenek, és a felnőttek is részesei lehessenek az életen át tartó tanulásnak.

Miért fontos ez? Azért, mert ma az Európai Unió tagországaiban 80 millió fogyatékos ember él.

A szegénység esélye az ő körükben 70 százalékkal magasabb, mint az ép emberek esetében. A foglalkoztatottság szintje – uniós átlagot mondok – 50 százalék körül van, szemben az épek 73 százalékos foglalkoztatási szintjével szemben.

Az iskolai tanulmányokat is sokkal kevesebben végzik el, mint az ép gyermekek; a fogyatékos gyermekeknek körülbelül a 37 százaléka nem fejezi be a tanulmányait, ugyanez az ép gyermekek esetében 17 százalék. Mind a kettő nagyon magas, de óriási a különbség a két arány között. Nyilvánvaló, hogy ezek azok a területek, amelyeken előrehaladást kell elérni a következő 10 évben, a fogyatékosági stratégia is többek között a nyolc prioritásban ezeket a területeken is megjelöli.

A fogyatékosági stratégia szoros összefüggésben van az Európa 2020 célkitűzéseivel, amelyről egyébként Andor László, az Európai Unió bizottságának a biztosa, illetve Viviane Reding biztos asszony tartottak előadást. Andor László személyesen, Reding biztos asszony pedig videó üzenetében fejtette ki azokat a célkitűzéseket, amelyeket a következő 10 évben a tagállamoknak el kellene érni.

A három legfontosabb célkitűzés az Európa 2020 stratégiában a 20 és 64 év közötti nők és férfiak foglalkoztatási arányának 75 százalékra történő növelése, az oktatási szint emelése, különös célul tűzve ki az iskolából való lemorzsolódás arányának 10 százalék alá történő csökkentését, és 40 százalékra emelve a 30-34 év között fiatalok felsőfokú vagy azzal egyenértékű tanulmányok befejezésének az arányát, a harmadik célkitűzés pedig a szegénység visszaszorítása, 20 millió ember kiemelése a szegénységből.

Ezek voltak azok a célok, amelyek köré a meghívott felkért előadók elmondták előadásukat, természetesen a fogyatékoságügyi stratégia, az ENSZ-egyezmény és az Európa 2020 gazdasági stratégia összefüggéseivel együtt.

Ami az elhangzottakhoz még szorosan hozzátartozik, az, hogy az Európai Unió csatlakozott az ENSZ-egyezményhez, január 23-ával lépett hatályba. Azóta ez volt a magyarországi soros elnökség kapcsán megrendezett olyan magas szintű konferencia, amely első ízben foglalkozott ezzel a témakörrel. A résztvevők természetesen a tagállamok delegáltjaiból álltak, körülbelül 150 fő vett részt a konferencián, egyharmadukat természetesen a tagállamok által delegált civil szervezetek képviselői alkották. Ezzel az adattal remélem sikerül eloszlatni azt a sajtóban megjelent téves információt, miszerint a civilek nem kaptak szerepet és nem vettek részt a konferencián, ez egész egyszerűen nem igaz.

Olyan nemzetközi szervezetek is jelen voltak - elnöki, alelnöki szinten képviselve -, amelyeknek a működése, tevékenysége szorosan kapcsolódik a fogyatékoságügyhöz, így természetesen az Európai Fogyatékoságügyi Fórum vagy platform az EDF, amelynek egyik alelnöke Szöllősiné Földesi Erzsébet, aki természetesen felkért előadóként hozzászólt a konferencián; az az állítás sem igaz, hogy nem kaptak lehetőséget gondolataik, érveik, javaslataik elmondására. Ezen kívül részt vett az európai fogyatékoságügyi szakértők tudományos hálózata, az európai rehabilitációs platform, az ügynökség a speciális oktatási igények érvényesüléséért, valamint a fogyatékosággal élő emberek számára szolgáltatást nyújtó szervezetek európai társaságának a vezetői.

A konferencia összefoglalásaként röviden néhány gondolattal befejezném ezt a témakört. Az elhangzottak alapján összegezve megállapíthatjuk azt, hogy az oktatás, képzés, foglalkoztatás az az eszköz, amely a szegénység csapdájából kivezetheti a fogyatékos gyermekeket, felnőtteket; ez az eszköz biztosítja az egyenlő esélyt a fogyatékosok számára és ezek az eszközök biztosítják a gyermekek számára a jövőt és a felnőttek számára, a családok számára pedig az egzisztenciát, a biztos megélhetést. Nincsen egyetlen jó megoldás a foglalkoztatás növelésére, több egymásra épülő szakpolitikai intézkedést kell hozni, amelyek úgy kapcsolódnak egymáshoz és úgy épülnek egymásra, hogy sikeresen teszik lehetővé a foglalkoztatás bővülését. Természetes, hogy a nyílt, azaz a versenyszférába való visszavezetés az egyik legfontosabb feladat, de ugyanakkor továbbra is szükség van a védett, támogatott munkahelyek fenntartására, mert az integráció és a védett munkahelyek együtt adnak lehetőséget a foglalkoztatottak számára, hogy bővüljön a lehetőségük az alkalmazásra.

Paradigmaváltásra van szükség. Nem azt kell figyelembe venni, hogy mi az, amire nem képes valaki, hanem azt kell figyelembe venni, hogy mi az, amire képes. A munkaadó vegye figyelembe a fogyatékosággal élő ember speciális igényeit, és legyen olyan a motiváció, amely a munkáltatót arra ösztönzi, hogy ne féljen a fogyatékosággal élő ember alkalmazásától; a fogyatékosággal élő embert pedig arra kell ösztönözni, hogy képességeinek megfelelő munkát végezzen.

A képzés és az oktatás legyen személyre szabott, ne legyen kirekesztő már a jogszabályok szintjén sem. A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés mellett a társadalmi tudat formálása is rendkívül fontos, ehhez kommunikációs eszközöket és kampányokat kell folytatni. El kell érünk, hogy a fogyatékosággal élő emberekkel ne jótékonykodni akarjanak, hanem segítsék őket abban, hogy képességeiket kibontakoztathassák és hozzájáruljanak a társadalom működéséhez és fenntartásához. Ez volt a konferenciánk összefoglalója. Akik részt vettek – a jelenlévők közül sokan részt vettek a konferencia mindkét napján – bizonyára meg tudják erősíteni mindazt, amit elmondtam.

A harmadik téma pedig maga a tanácsi következtetés elfogadása, előkészítése. Ebben a témában három ülést tartottunk. A tanácsi következtetés elfogadása csakis és kizárólag a 27 tagállam egyhangú szavazásával jöhet létre; az önök fantáziájára bízom azt, hogy ezt milyen

horderejű munka volt elérni, szinte szavanként mentünk végig a tanácsi következtetésnek a megfogalmazásában. Amennyiben június 21-én elfogadásra kerül, rendkívül nagy sikernek tartjuk, soros elnökségünk egyik prioritása ezzel, úgy véljük, hogy sikerrel fejeződik be, és csak remélni tudjuk, hogy a következő trió legalább ilyen fontosnak fogja tartani ezt az ügyet, mint ahogy a mostani annak tartotta, mert el kell mondanom, hogy természetesen a spanyol és a belga elnökség is prioritásként kezelte Magyarországhoz hasonlóan ezt a területet.

Ha nem veszik rossz néven, nem sorolnám el, hogy a tanácsi következtetés mi mindenre terjed ki, csak néhány gondolatot. Természetesen ragaszkodtunk a fogyatékosügyi stratégiában megjelölt nyolc területhez, és ezzel kapcsolatban tettük le azt a javaslatot, amiről úgy véljük, hogy tovább kell vinni. Az általános politika területén az ENSZ-egyezmény ratifikálásának elősegítése, a statisztikai adatgyűjtés, az EU-források felhasználása és a fogyatékosügyi mainstreaming az EU-2020-as stratégiában is jelenjen meg. Az akadálymentesség területén a hozzáférés fontossága minden releváns területen, a piac serkentése közbeszerzéssel és az egyetemes szervezés megvalósításával.

A részvétellel kapcsolatban: a függetlenség és közösségbe való beilleszkedés, az egyéni igazodó otthoni, lakóotthoni és egyéb közösségi támogató szolgálati ellátásoknak a biztosítása összhangban a szabad választáshoz való jogukkal, egyenlő mértékű politikai részvétellel, a társadalmi befogadás jelentősége.

Az egyenlőség területén: küzdelem valamennyi hátrányos megkülönböztetés ellen, a jó gyakorlatok cseréje.

A foglalkoztatás: transzferálható tudás és képzettség bővítése, a közbeszerzés, a segítő technológiák alkalmazása, a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, együttműködés a munkaerőpiaccal, a védett és a támogatott foglalkoztatás jelentősége.

Az oktatás és képzés területén. Színvonalas oktatás és képzés azért, hogy ezzel elősegítsék az érintettek mobilitását és foglalkoztatását, ezen a területen is a jó gyakorlatok cseréje. Szociális védelem. Hátrányos helyzetű fogyatékos személyek szociális védelmének biztosítása, figyelembe véve az általános gazdasági helyzetet és hatásait.

Egészség. Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a korai szűrés támogatása a fogyatékos megelőzése érdekében és érzékenyítő képzések tartása minden érintett számára. Itt elsősorban a hivatalos szervezetek képviselőire, a szolgáltatásnyújtókra gondolunk.

A külső tevékenység területén a fogyatékos személyek jogainak támogatása, a fogyatékosügyi mint emberi jogi kérdés, láthatóvá tétele a külső fellépésekben. Felkérjük a tagállamokat, hogy vonják be a fogyatékos személyeket és a fogyatékos személyeket nemzeti szinten képviselő civil szervezeteket az ENSZ-egyezmény végrehajtásába csakúgy mint a szükséges monitoring és jelentéstételi tevékenységekbe.

Természetesen ez nem a hivatalos szöveg, ez csak egy rövid kivonata annak az elég terjedelmes tanácsi következtetésnek, amelyet reményeink szerint – minden jel erre mutat – június 21-én elfogadnak és jóváhagynak.

Körülbelül a végére értem annak a munkának a nagyon rövid és szűkszavú bemutatásának, amelyet a soros elnökség előkészítésével, illetve a soros elnökség kapcsán végeztünk, de még két témát szeretnék érinteni, mert ezek most zajlottak a napokban. Az egyik május 27-én Kósa Ádám szervezésében a Siketek Európai Szövetsége és Világszövetségének a képviselői Budapesten tartottak egy konferenciát, amelyen tárcánk is meghívott vendég volt, Soltész Miklós államtitkár úr és én vettünk ezen részt, ahol bemutattuk a jelnyelvi törvény jelentőségét, szerepét, alkalmazását, amely - higgyék el nekünk – úgyszólván egyedülálló. Nemcsak Európában, hanem a világon is. Igazán büszke lehet erre minden országgyűlési képviselő, hiszen a törvény 2009-ben lépett hatályba, kormánypárti és ellenzéki képviselő egyformán fontosnak tartotta, egyhangúlag megszavazta, és bár kormányváltás volt, a jelenlegi kormány éppen olyan fontosnak tartja ennek a

törvénynek a végrehajtását, a szabályok kiegészítését, a jelnyelvi tolmácsolás finanszírozását mint ahogy tette ezt a korábbi.

A másik pedig, most volt május 30-31-én Odesszában egy konferencia, ahova Magyarország meghívást kapott, személy szerint én, hogy vegyek részt ezen a konferencián, amelyen az Európa Tanács a tízéves akciótervének a bemutatásáról tartott beszámolót, ezen belül pedig a vendéglátó Ukrajna mutatta be, hogy a fogyatékos emberek helyzete hogyan áll Ukrajnában. Büszkeséggel töltött el az, hogy azt Európa Tanács számos tagországában még csak most kezdik el annak a törvénynek az előkészítését, amely a fogyatékos emberek jogairól, esélyegyenlőségéről szól. Nem ez töltött el büszkeséggel, hanem, hogy Magyarország ezt a törvényt már „1990-ben megalkotta” és 1998-ban hatályba is lépett.

Röviden ennyit kívántam még az előzőekhez hozzátenni, úgy érzem, hogy valamennyiünk közös munkája érte el ezt a sikert, amelyet az Európai Unió szervezeteiben a soros elnökség, illetve az Európa Tanács munkájában kifejtettünk. Én köszönetemet fejezem ki a minisztérium vezetése és a magam nevében is mindazoknak a civil szervezeteknek, országgyűlési képviselőknek, bizottságoknak, amelyek ennek a sikernek a létrejöttét elősegítették. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm miniszteri biztos asszonynak ezt az alapos és informatív tájékoztatást. És ezennel megnyitnám a lehetőséget arra, hogy először képviselőtársaim, majd a meghívott vendégeink is kérdéseket, megjegyzéseket tegyenek mind Kósa Ádámhoz, mind pedig Bernáth Ildikóhoz. Én azt kérném, hogy igyekezzünk rövidre fogni a megszólalásainkat, és a vendégeinktől azt kérném, hogy mutakozzanak be, és mondják el, hogy melyik szervezetet képviselik. Először megkérdezném a jelen lévő ellenzéki képviselőket, hogy van-e kérdésük. Vágó Sebestyén!

Hozzászólások

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Szeretettel köszöntök mindenkit az albizottság ülésén. A képviselő úrhoz és a miniszteri biztos asszonyhoz is van kérdésem. Azt szeretném mondani, hogy volt szerencsém nekem is részt venni ezen a konferencián. Sok jó tapasztalattal gazdagodtam, illetve tényleg megindító volt nagyon sokszor, illetve nagyon szép volt a kezdő nap estéjén bemutatott rengeteg produkció. Megmosolygásra inkább az az ellentét adott okot, ami az albizottság és a témája komolysága és a beszámoló komolysága között volt fellelhető. Mind a képviselő úr, mind a biztos asszony említette az egyeztetéseket a civil szervezetekkel, érintettekkel, ezzel valamilyen szinten ellentétben van az, ahogy az Országos Fogyatékosügyi Tanács idén például még nem tartott ülést. Tehát egy ilyen fontos helyzetben: európai soros elnökség, illetve a fogyatékosügyi koncepció kidolgozása során nincs mód, illetve nem fontos ennek a szervezetnek az összehívása, illetve ülés tartása, ez véleményem szerint valamilyen szinten ellentétben van. Nagyon szép szavakat hallhattunk, meg a prioritási pontok is nagyon szépek és nagyon sok mindent lefednek, csak nekem ez még mindig ilyen jelszó szintűnek és lózung szintűnek tűnik – nem tudom, hogy ebből mikorra várható konkrét lépés, illetve konkrét intézkedések. Köszönöm szépen. *(Bernáth Ildikó: Válaszolhatok?)*

ELNÖK: Köszönöm. Megadnám a szót Bernáth Ildikónak!

BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Tisztelt Képviselő Úr! Az Országos Fogyatékosügyi Tanács május 2-án tartotta ülését.

Ami pedig a lózungokat illeti, én nagyon sajnálatosnak tartom, hogy ön ezt így értékeli. Az a stratégia, amely 10 évre jelöli ki azokat az elveket, azokat a feladatokat, amelyeket ezen a területen szeretne mind a 27 tagország, így természetesen Magyarország

is elérni, erre 10 év adott. A stratégia bemutatására tavaly november 16-án került sor. Én nagyon sajnálom, hogy azóta nem sikerült mind a 27 tagországnak megvalósítani azokat a terveket, azokat a feladatokat, amelyeket a stratégia kijelöl.

Ami a magyarországi helyzetet illeti, engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét az országos fogyatékosügy programra, amely azon a törvényen alapul, amelyet az előbb említettem. Az országos fogyatékosügy programról az előző kormánynak már be kellett volna számolni, mert kétévenként beszámolási kötelezettséggel tartozik a parlament elé, ez nem történt meg, ezt most igyekszünk pótolni. A tárcákat most számoltatjuk be arról, hogy az elmúlt négy év alatt mi történt, és nagyon remélem, hogy talán még a tavaszi ülészakon, de ha akkor nem, akkor minden bizonnyal az őszi ülészakra a parlament elé kerül, és akkor ön is látni fogja azt, hogy az elmúlt négy évben mi történt.

Természetesen arról még nem tudok beszámolni, hogy a következő négy évben mi történt, legfeljebb csak arról, hogy a magyar kormány - úgyis, mint a prioritásként kezelő egyik kormány egyike, aki a fogyatékosügyet fontosnak tartja - hogyan és milyen lépések megtételével kívánja a következő időszakban megvalósítani ezeket az elképzeléseket, különös tekintettel az általam is említett három területre.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormánypárti képviselőknek adom most meg a szót. *(Nincs jelzés.)* Akkor viszont én most az LMP nevében szeretnék néhány megjegyzést tenni az elhangzottakkal kapcsolatosan.

Először is szeretném megköszönni azt, hogy Kósa Ádám és Bernáth Ildikó beszámolt az elmúlt 6 hónap fejleményeiről, illetve az európai uniós folyamatokról. Én azt gondolom, hogy az Európai Unióban zajló folyamatok nyomon követése a parlament keretein belül és a magyar jogalkotásban elengedhetetlenül fontos, nem csak azért, mert az Európai Unió tagjai vagyunk, hanem azért, mert 27 ország törekvése és tapasztalatcseréje nagyon sokat segít Magyarországnak abban, hogy ebben a nagyon fontos kérdésben előrehaladjunk.

A statisztikákat láttuk, és látható az, hogy komoly hátrányban van Magyarország a foglalkoztatás terén; és általában véve az elszegényedés problémája, a leszakadás problémája a fogyatékosokkal élőket kifejezetten érinti, és ez a probléma semmiként más módon nem oldható meg, csak úgy, ha a munkaerő-piaci mobilitást és a társadalmi integrációt fokozzuk. Ebben teljes mértékben egyetért az LMP is a kormánnyal, illetve a kormánypárti képviselőkkel.

Amikor foglalkoztatásról beszélünk, akkor az LMP a munkavállalók képességének és tapasztalatainak megfelelő foglalkoztatásra gondol, tehát elsősorban olyan, úgymond nyílt munkaerő-piaci integrációra, amely lehetővé teszi azt, hogy mindenki képességének megfelelően találjon munkát. Nem egy állásról beszélünk, hanem munkaerő-piaci mobilitásról, tehát arról, hogy mindenki, függetlenül attól, hogy milyen fogyatékossgal él, a képességeinek, tapasztalatainak megfelelően jelenhessen meg a munkaerőpiacon, és amennyiben ez nem lehetséges, akkor természetesen szükség van – ahogyan ezt miniszteri biztos asszony is említette – a védett szervezetek, a védett foglalkoztatás támogatására.

Nagyon örülünk annak – ahogyan ez Kósa Ádám jelentésében megjelent – és támogatjuk azt, hogy ez a kérdés elsősorban gazdasági és foglalkoztatáspolitikai kérdés legyen, és másodsorban legyen szociálpolitikai kérdés, tehát hogy felismerte azt az Európai Unió, hogy itt potenciális adófizetőkről beszélünk, nem a szanalomról és nem a segítségnyújtásról beszélünk - azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos kiindulópont és ezt a kormány figyelmébe is ajánlom. Ez az LMP számára mindenképpen fontos, tehát az, hogy a fogyatékkal élő emberekből elsősorban adófizetők legyenek és amennyiben ez nem lehetséges, csak akkor legyen belőlük, mondjuk nyugdíjas, tehát olyan ember, aki a szociális rendszerből tud csak megélni, ez egy nagyon-nagyon fontos szempont, úgyhogy ezt mindenképpen fontosnak tartjuk mi is.

A konkrét intézkedésekre vonatkozóan, mint a közös standardizáció, tehát az, hogy Európa-szerte egy közös jelrendszer, illetve közös standardok szerint felállított akadálymentesítés történjen, ezt fontosnak tartjuk, és nem csak a fogyatékosokkal élők szempontjából, hanem az európai öregedő társadalmak szempontjából is, ez a mobilitást nagymértékben fokozza. Ugyanebből az okból támogatjuk az európai mobilitási kártya bevezetését és a parkoló kártya harmonizációját, bízunk abban, hogy ez a Magyarországon történő visszaélések visszaszorításában is segíthet. És nagyon-nagyon fontosnak tartjuk azt is - erre majd bővebben kitérek a harmadik napirendi pont alatt is -, hogy a közbeszerzésben mindenképp minél inkább megjelenjen az akadálymentesítés szempontja; hamarosan a magyar parlament elé kerül a közbeszerzési törvény, és ott az LMP ezt markánsan képviselni fogja.

A konkrét intézkedések terén is támogatni tudjuk a javaslatokat, illetve az elfogadott következtetéseket, és szeretném itt a jegyzőkönyv számára is elmondani azt, hogy az LMP támogatja a kormányt abban, hogy az európai uniós irányelveket és javaslatokat Magyarországon minél előbb megvalósítsa, és a gyakorlatba átültesse.

Az akadálymentesítésre mind fizikai, mind szellemi szinten szükség van, és a mobilitás elengedhetetlen, tehát az, hogy a fogyatékosokkal élő emberek részt vehessenek a társadalomban elengedhetetlenül fontos ahhoz, hogy a velük szemben lévő társadalmi előítéleteket - legyen szó szánalomról, legyen szó bármilyen más előítéletről - felszámolhassuk Magyarországon. Köszönöm szépen.

Kérdezném, hogy vendégeink köréből van-e valaki, aki szeretne felszólalni, kérdést feltenni az előadóknak. *(Jelentkezésre.)* A nevét és szervezetet kérném!

További kérdések, vélemények

KOVÁCS MELINDA ügyvezető igazgató (Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége): Kovács Melinda vagyok, az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetségének képviselőjeként.

Két kérdésem lenne. Az egyik Kósa Ádám képviselő úrhoz, a másik a miniszteri biztos asszonyhoz.

Kósa Ádámtól azt szeretném kérdezni, említette, hogy a következő évben, illetve van tudásunk is arról, hogy talán 2012. december 31-éig megszülethet egy úgynevezett hozzáférhetőségi törvény az Európai Unióban. Nagyon fontosnak tartanánk – mind uniós, mind hazai szinten -, hogy ebben essék szó az értelmi fogyatékosokkal élők esetében a hozzáférhetőséget biztosító személyi segítségről - olyan információink vannak, hogy nem ebben gondolkodnak azok, akik ezt a törvényt előkészítik. Erről szeretnék több információt kapni. Számunkra, illetve az általunk képviselt emberek számára nemcsak a kommunikációs akadálymentesítés fontos, hanem az, hogy amikor különböző ügyeket intéznek, szolgáltatásokat vesznek igénybe, egészségügyi ellátás, oktatás, egyéb közszolgáltatásokat, akkor általuk megválasztott segítők jelen lehessenek és segítséget nyújthassanak a számukra. Ugye ez részben kapcsolódik a gondnoksági rendszerhez, Magyarországon, azonban az egy nagyon fontos különbség, hogy olyan segítőt szeretnénk az értelmi fogyatékos emberek számára segítségül biztosítani, akik nem a helyükbe lépést, hanem éppen az ő segítségüket tudják biztosítani. És ugye Magyarországon is nagyon sok teendőnk volna ezzel kapcsolatban, közigazgatási hatósági eljárások akár, de hogyha valamilyen büntetőeljárásban kapcsolatba kerülnek értelmi fogyatékos személyek a hatóságokkal, akkor nagyon fontos volna, hogy ilyen típusú személyi segítséget tudjanak igénybe venni. Tehát arra lennék kíváncsi, hogy ezzel kapcsolatban mi az álláspont vagy a hozzáférhetőség tekintetében a személyi segítséget figyelembe veszik-e.

Miniszteri biztos asszonytól pedig azt szeretném kérdezni, hogy elhangzott, hogy a 33. cikk is volt a magas szintű konferenciának a témája, és az előző ciklusban született egy

kormányhatározat, hogy Magyarországon az Országos Fogyatékosügyi Tanács az, amelyik a 33. cikkben megfogalmazott feladatokat ellátná. Azt többen is látjuk, hogy a tanács nem tud ezeknek a feladatoknak megfelelni, és az volna a kérdés, hogy a magyar álláspont mi ezzel kapcsolatban. Tehát a tanács marad, és kap segítséget ahhoz, hogy ennek a feladatnak megfeleljen vagy más testület, más intézményrendszerben képzelik el a monitorozást? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megadnám a lehetőséget a válaszadásra. Először Kósa Ádámnak.

DR. KÓSA ÁDÁM európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen a szót. Először is a jelentés. Kormánypárti képviselőt mondott az elnök asszony, nem gondoltam magamra, tehát az Európai Parlamentben nem kormánypárti képviselő vagyok, elnézést, most már értem, hogy akkor rám gondolt. Először is képviselő asszony megjegyzése. Nagy részben már az első változatban ez szerepelt. A foglalkoztatásban vagy a foglalkoztatással kapcsolatban most nagy vita van. Köztem és a jelentéstevők között a politikai frakció kinevezett egy személyt, aki képviseli az álláspontot a jelentéssel kapcsolatban. Például a zöldek ellenzik a védett foglalkoztatást. Teljes nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatást szorgalmazznak, és azt a módosító javaslatot adták be, hogy a védett foglalkoztatást teljes mértékben vegyük ki a jelentéstől. Én ezt nem támogatom, mert értelemszerűen szükség van a védett foglalkoztatásra. De biztos vagyok benne, hogy fog egy kompromisszum születni, amiben az egyik és a másik oldal is érvényesül.

Nagy kérdés az akadálymentesítési csomag, amit képviselő asszony is mondott, és az ÉFOÉSZ képviselője is említett. A pontos tartalmát még nem ismerem, ugyanis most készül. A jelentés egyértelműen fogalmaz, egyrészt sürgeti, hogy minél előbb hirdessük meg, másrészt pedig a következő költségvetési időszakban, 2014-től újabb forrásokat nyissanak meg az akadálymentesítésre.

És akkor most az ÉFOÉSZ képviselőjének mondom, hogy van egy olyan módosító, és már megszületett a kompromisszum is az árnyékjelentést tevőkkel, hogy személyi segítői munkakör létrehozását szorgalmazzza, javasolja a tagállamoknak. Ezt nem tudjuk előírni, de javasoljuk, hogy az Európai Bizottság szorgalmazzza a tagállamoknak ezt. Ez egy nagy kérdés számomra, hogy a bizottság ezt egyből átveszi-e vagy alakít rajta.

Én azt az álláspontot képviselem, hogy szükség van erre, és az értelmi sérültek hozzáférésehez szükség van erre a segítségformára.

Még egy valamire nem válaszoltam. A közbeszerzésekkel kapcsolatban. Az Európai Unióban most folyik a közbeszerzési irányelv módosítása, és ebben szerepel, hogy kiemelten kell kezelni a fogyatékoságban élőket foglalkoztató vállalkozások előtérbe helyezését.

Remélem, hogy Magyarországon is, tehát úgy gondolom, hogy most lett beadva a közbeszerzési törvény, és a NEFMI már az elején kommunikálta azt, hogy szeretne odafigyelni erre a kérdésre. Tehát szerintem ez az irány tartható lesz.

És ha már itt tartunk, egy kis kitérő arra, hogy én nem vagyok feltétlen híve a pozitív diszkriminációnak, de addig, amíg az EU tagállamaiban nincsen egységes gyakorlat, addig szükség lesz rá. Tehát Magyarországon ugyanúgy alkalmazni kell ezt az eszközt mindaddig, amíg egységes szolgáltatási minimum meg nem születik az Európai Unióban. Két egyszerű példát tudnék mondani: egy mozgássérült támogató szolgáltatásának színvonala az egyes tagállamokban eltérő. Tehát egy mozgássérült, ha egy másik országba költözik, nem kapja meg ugyanazt a szolgáltatást, de ugyanez igaz a siket személyekre is. Magyarország az egyik legjobb helyzetben álló ország a tolmácsszolgáltatással kapcsolatban. De nincs határ. Akármennyi tolmácsolási órát megkaphat, de Olaszországban a siket személyeknek fizetni kell a tolmácsolásért. Korlátozva vannak ezek az emberek ott. Köszönöm.

ELNÖK: Miniszteri biztos asszony!

BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Nem merült fel az, hogy az Országos Fogymunkaügyi Tanácsnak a szerepe változzon. A kormányhatározat jelenleg is hatályos, június 17-én, pénteken lesz a következő magas szintű munkacsoportnak az ülése, ahol feltehetően ez a téma is napirendre kerül. Mi azt várjuk, hogy a különböző tagállami elképzelések hogyan alakulnak ebben a dologban, mert az ENSZ-egyezmény nevezett 33. cikke a lehető legkülönbözőbb elképzelésekre hívta fel az érintett országokat, legalábbis azokat, amelyek csatlakoztak, ratifikálták az ENSZ-egyezményt. Nagyon-nagyon sokszínű a kép, nincsen igazán egységes elképzelés arról, hogy ezt hova delegálják. A bíróságtól elkezdve a civil szervezetekig bezárólag a legkülönbözőbb elképzelések vannak. Természetesen nyitottak vagyunk arra, hogy ezt a témát az Országos Fogymunkaügyi Tanács következő vagy őszi ülésén megvitassuk és megnézzük, hogy hogyan lehet ezt úgy megoldani, hogy valóban megfeleljen annak a kívánalomnak, amelyet az ENSZ-egyezmény ebben a témában elvárhat a csatlakozó országoktól.

ELNÖK: Köszönöm. Még egy kérdésre adnék lehetőséget Tasnádi úrnak.

TASNÁDI SÁNDOR elnök (Magyarországi Akkreditált Munkáltatók Országos Érdekvédelmi Szövetsége): Tasnádi Sándor vagyok, a Magyarországi Akkreditált Munkáltatók Országos Érdekvédelmi Szövetségének elnöke.

Mélységesen egyetértek Kósa úr privát véleményével, ahol utalt arra, hogy országonként kicsikét máshogy kell megítélni azt a dolgot, amit a zöldek nagyon egyszerűen elintéznek, hogy mindenki irány a nyílt munkaerőpiacra. Aki ismeri, és benne van ebben a szakmában, ismeri az embereket és ismeri azt az előzményt, ahol mi vagyunk, és ráadásul Magyarországon vagyunk, azt hiszem, hogy ez egy különleges helyzet, nyilvánvalóan ez nem fogadható el. És nagyon örülök annak, hogy végül is egy kompromisszumkeresés van az EU-ban, és amit Bernáth Ildikó mondott, hogy igenis szükséges a védett foglalkoztatókra való további odafigyelés.

Egy kiegészítést szeretnék tenni. Elnök asszony, említette, hogy figyelni kell arra - és ez is egy szempont -, hogy adófizetők legyenek, és ez egy szempont és erre kell ráfűzni tulajdonképpen a további munkát. Azt nem szabad elfelejteni, hogy akik most per pillanat a védett szervezeti rendszerekben foglalkoztatottak, azoknál nyilván támogatás nélkül ez a rendszer nem megy, de azt nem szabad elfelejteni, hogy adófizetők, igen komoly adófizetők és az a pénzkihelyezés, amit ma támogatásként az állam eljuttat, annak mindig csak az egyik oldalát szoktuk nézni, hogy mennyit ad; és a másik oldalt, a bevételi oldalt nem szoktuk nézni, pedig egy költségvetésnek két oldala van. És nyugodtan el lehet mondani, hogy az az összeg, amiről általában beszélünk, annak harmada marad a rendszerben, ennél hatékonyabb, ennél eredményesebb, ennél jobb hatékonyságú pénzkihelyezés, támogatás egyéb más területeken nem mutatható ki - ezt szerettem volna elmondani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadnám a szót Tapolczai Gergelynek, aki zárszóval zárná ezt a két napirendi pontot. Köszönöm.

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): Csak pár gondolat. Van egy tény, amivel nagyon nehéz vitatkozni. Az Európai Unióban körülbelül 80 millió fogyatékkal élő állampolgár van. Ezzel kapcsolatban én is hangsúlyoznám azt, hogy a következő trió EU elnökség munkája során ugyanúgy kiemelten kell, hogy kezelje ezt a témát, és én ehhez szeretnék minden támogatást megadni Kósa Ádám európai parlamenti képviselőnek, valóban nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Azt is szoktuk mondani, hogy a fogyatékosügy azon kevés területek közé tartozik, amelyben általában egyetértés van, azonosak a célok, csak a felvezető út más. De biztos vagyok abban, hogy az európai uniós elnökség után az elkövetkezendő három évben a kormány is és a parlamenti pártok is kötelezik magukat az EU 2010/2020-as fogyatékosügyi stratégia mentén, hogy megvalósítsuk ezeket az elveket, irányelveket, és ezt kívánom mindenkinek - az eredményes munkát.

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatos kormánykoncepció ismertetése és megvitatása. Előadó: Bernáth Ildikó, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium miniszteri biztosa

ELNÖK: Köszönöm szépen. Áttérnénk harmadik napirendi pontunkra, a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatos kormánykoncepció ismertetéséhez és megvitatásához.

Rövid előzetesként szeretném elmondani azt, hogy az elmúlt év utolsó Rehabilitációs albizottsági ülésén került jegyzőkönyvbe miniszteri biztos asszonytól, hogy körülbelül ilyentájt a bizottság tárgyalhatja majd a kormánykoncepciót. Tudomásunk szerint a munka halad, de még a kormánykoncepció nem áll készen. Viszont úgy éreztem - és ezt megvittuk itt az imént kormánybiztos asszonnyal -, hogy ennek ellenére ezt a napirendi pontot nem vesszük le itt a napirendről, hanem lehetőséget adunk arra, hogy ő tájékoztasson minket a folyamat állásáról, egy újabb várható időpontról, amikor a bizottság tárgyalhatja; illetve a vendégeinknek lehetőséget adunk arra, hogy az ezzel kapcsolatos észrevételeiket megtegyék.

Átadnám a szót miniszteri biztos asszonynak. Köszönöm.

Bernáth Ildikó tájékoztatója

BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Vendégek! Nem tudok beszámolni önöknek arról, hogy a koncepció mit tartalmaz. A koncepció elkészült, a kormánydöntés még nem született meg. Abban az esetben, ha a kormány megtárgyalja, és döntést hoz a koncepcióról, akkor természetesen kész vagyok arra, készek vagyunk arra, hogy ezt követően akár a bizottságot, akár az albizottságot akár külön ülésen, akár együttes ülésen tájékoztassuk. Jelenleg nem áll módomban tájékoztatást adni, mert a kormánydöntés még nem született meg.

Kérdések, vélemények

ELNÖK: Köszönöm. Megadnám a szót, először a bizottság hagyományai szerint, egy ellenzéki képviselőnek.

Vágó Sebestyén, Jobbik.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Köszönjük a tájékoztatást. Egy pár észrevételt tennék a fogyatékosággal élők foglalkoztatásával kapcsolatban a jelenlegi helyzetről. Tekintve, hogy ennek köze van a mostani kormány elmúlt egyéves működéséhez, talán befolyásolja a döntést pár észrevétel, amit teszek, meg egy pár kérdés, amit szeretnék ezekkel kapcsolatban feltenni.

Egy sarkalatos kérdés a fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásánál a rehabilitációs hozzájárulás; azt nagyon jól tudjuk, hogy 2010. január 1-je után ennek a mértéke közel 1 millió forintra változott a 200 ezer forint nagyságrendű összeghez képest. Lenne egy olyan kérdésem - remélem, tudok rá választ kapni -, hogy van-e esetleg olyan kimutatás, hogy ennek milyen a hatékonysága, pozitívak-e az eredmények vagy negatívak attól függetlenül, hogy ezzel egyetértünk vagy nem értünk egyet.

Ezzel kapcsolatban a kérdésem még az is, hogy körülbelül ez olyan 60 milliárd forint bevételt jelent a költségvetésnek évente, ezzel szemben viszont a támogatások már 2-3 éve

befagyasztásra kerültek, tehát akkreditáltatni sem tudja magát bármelyik cég arra, hogy a rehabilitációs támogatáshoz hozzájusson, ehhez hozzáférjen, fogyatékossgal élő személyeket alkalmazzon.

Az már csak egy másik kérdés, hogy a hatékonyság, illetve a talán meglévő eredmények tükrében ez hogyan fog megváltozni, vagy milyen irányban megy ennek a továbbfejlesztése. És azt csak így zárójelben jegyezni meg, hogy a konferenciának is egyébként volt egy ilyen kicsengése és örültem, hogy ezt visszahallhattam nálamnál a területhez sokkal jobban értő emberektől; meg európai irányelvek is, hogy a szankcionálásnak nem az ilyen mértékek felé kell elmenni, hanem inkább az ösztönző eszközöket kell a kormányoknak, illetve a döntéshozóknak kihasználni, hogy a fogyatékossgal élők, illetve a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását segítsék. Tehát a kérdésem az, hogy igaz, hogy a koncepciót, a véglegeset nem hallhattuk most, ebben az irányban milyen lépéseket tervez a kormány, az ösztönző irányba akar elmenni, vagy a szankcionálás irányát szeretné ilyen formában folytatni.

A konzultációról, illetve a foglalkoztatással kapcsolatos kérdésekről még egy olyan kérdésem lenne, hogy sajnos az utóbbi időben nem azt az irányt figyelhettük meg, hogy segítené a kormány a fogyatékossgal élőket, a megváltozott munkaképességűeknek a foglalkoztatását. Ezzel kapcsolatban petíciók is érkeztek a tárcához akár a vakok és gyengénlátók rehabilitációját végző civil szervezetektől, illetve legutóbb a Mozgáskorlátozottak Országos Egyesületének elnökétől. Azt a tendenciát láthatjuk, hogy jól működő, a munka világába való beintegrálódást segítő szervezetek ellehetetlenítésre kerülnek pályázatok kiírásának hiányában, illetve a támogatások megvonásával. Tehát az irányból nem azt látjuk, hogy a fogyatékossgal élők, illetve a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának a segítése felé menne.

Van még egy sarkalatos kérdés, ez pedig az autizmussal élők helyzete. Az autizmussal élők helyzetét, illetve ellátását lakóotthoni formában, illetve foglalkoztatás formájában nagyon sok esetben, sőt a legtöbb esetben civilek végzik. Az elfogadott költségvetési törvény szerint ezek a civilek hátrányos megkülönböztetésben vannak, mondjuk az egyházakkal szemben, amikor ugyanúgy állami feladatokat vesznek át a kormánytól, illetve a közszférától, és magas szinten végzik ezeket az állami feladatokat; ezzel szemben a nekik járó normatíva, illetve támogatás nem elég ahhoz, hogy a feladatukat száz százalékosan el tudják végezni.

Még itt egy zárójeles megjegyzést tennék. Ellenzéki képviselőként úgy gondolom, hogy ezt megtehetem. Én az utóbbi időben aggódva figyelem, főleg a szociálpolitika területén azokat a területeket, amikre a kormány, illetve a kormányfő biztost állít. Ezek azok a területek, amik ellehetetlenítésre kerülnek, illetve, amelyeknél sokszor a társadalom jogos felháborodását kiváltó intézkedések történnek. Van egy nyugdíjvédelmi biztosunk és van egy fogyatékosügyi biztosunk is, de ezek a rétegek azok, amelyek a kormány elmúlt egy éve intézkedésének a legfőbb kárvallottjai. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Mielőtt megadnám a szót a válasza, megkérdezem, hogy a kormányoldal képviselői közül van-e esetleg észrevétel. *(Nincs jelentkező.)* Köszönöm, akkor megadom a lehetőséget a válaszára.

Bernáth Ildikó válasza

DR. BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Tisztelt Képviselő Úr! A konferencián valóban az egyik előadó részletesen ecsetelte azt, hogy melyek azok a motivációs eszközök, amivel a munkáltatókat arra lehet bírni, hogy fogyatékos embereket foglalkoztassanak. Ő a pozitív motiváció mellett tört lándzsát. Nos, hazánkban mind a kettő érvényesül. Ha ön negatívnak minősíti a rehabilitációs hozzájárulást, akkor én erre meg azt mondom, hogy a pozitív is mellette van, hiszen ne felejtjük el, hogy több mint

30 milliárd forintot biztosít a költségvetés a támogatott foglalkoztatáshoz, és ezen túlmenően pedig a versenyszférában az európai uniós forrásokból a TÁMOP-os programon keresztül szintén több milliárd forintot biztosítanak a vállalkozásokhoz ahhoz, hogy alkalmazzanak megváltozott munkaképességű embereket. Azért mondtam most megváltozott munkaképességű embereket, mert ebben a tekintetben meglehetősen zavaros a kép, ami bennünk él.

Ezt szakmai fórumokon azok a szakemberek, akik ezzel a speciális területtel foglalkoznak, mindig elmondják azt, és én most őket idézem, hogy minden fogyatékos ember megváltozott munkaképességű, de nem minden megváltozott munkaképességű ember fogyatékos. Tehát egy cukorbeteg, egy magas vérnyomással kínlódó embertársunk megváltozott munkaképességű, egy látás-, hallássérült, mozgáskorlátozott pedig fogyatékosnak minősül ebből a szempontból. Tehát a megváltozott munkaképességűekről beszéljünk, mert ez a tágabb kör. (*Vágó Sebestyén közbeszól.*) Bocsnat, nem értettem, amit mondott. (*Vágó Sebestyén: Semmi, magamnak tettem egy megjegyzést.*)

Tehát a negatív és a pozitív motiváció egyszerre van jelen a foglalkoztatás területén. Valóban 62 milliárd forint körüli az az összeg, ami a költségvetésben rehabilitációs hozzájárulásból származó bevételként szerepel. És mivel kikerült a Munkaerőpiaci Alapból, ezért önálló költségvetési soron, ha jól emlékszem, a Nemzetgazdasági Minisztérium fejezetében szerepel ez az összeg. Nem hiszem azt, hogy ez a két ösztönző rendszer egymásnak ellentmondana vagy egyik a másikat kizárná, hiszen az a 960 ezer forint, amit jelenleg fizetni kell, húsz fő feletti létszámmal működő szervezetekre vonatkozik, és hozzáteszem rögtön, mert ezt nem mindenki tudja, de ez egyként vonatkozik a költségvetési szervekre is, és a versenyszférában működő szervezetekre is.

Ha úgy tetszik, az Országgyűlés Hivatalára is ugyanúgy kötelező lenne az 5 százalékos foglalkoztatás, mert a tényekhez az is hozzátartozik, képviselő úr, hogy ezt kizárólag azoknak kell fizetni, akik húsz fő feletti foglalkoztatottaknak adnak munkát, és ez ezen belül nem éri el az 5 százalékos foglalkoztatási arányt. Ha nem veszi rossz néven, azért mondtam el ezzel kapcsolatban, hogy hogyan vélekedik, én meg elmondom azokat a tényeket, amelyek a jelenlegi szabályokhoz tartoznak. Mint említettem, a foglalkoztatáshoz társulnak azok a támogatások, amelyeket bértámogatásként, költségkompenzációs, illetve rehabilitációs támogatásként vehetnek igénybe.

Igen, az akkreditációra nem volt lehetőség, ennek a lehetőségét még az előző kormány lezárta, és nekünk nem volt arra megfelelő időnk, hogy az akkreditációval kapcsolatos változásokat megváltoztassuk, annál is inkább, mert a Széll Kálmán-terv kapcsán teljes átalakulás előtt áll a foglalkoztatás. De mint említettem, addig, amíg erről nincsen kormányzati döntés, nem tudok és nem is kívánok erről tájékoztatást adni.

Ön említette a látássérültek rehabilitációs központját. Külön köszönöm, hogy szóvá tette, mert így legalább végre elmondhatom a bizottság tagjainak és a civil szervezetek képviselőinek, hogy tulajdonképpen mi történt ebben a rendkívül sajnálatos ügyben. Az előző kormány időszakában került kiírásra egy európai uniós forrásból megfinanszírozható projekt. Ez a látássérültek rehabilitációs központja regionális szinten történő kiépítését biztosította, mintegy másfél milliárd forint állt rendelkezésre.

A cél abszolút támogatható és mi is nagyon fontosnak tartjuk. Ezzel nem is lett volna baj. A baj ott kezdődött, hogy nem biztosították a működéshez a pénzügyi fedezetet. Nyilván, akik itt ülnek, tisztában vannak azzal, hogy egy fejlesztésre fordítható forrásból nem lehet működtetést finanszírozni. Azok a szervezetek, amelyek a pályázaton indultak és nyertek, aláírtak egy szerződést, amiben vállalták, hogy öt évig működtetik, mint ahogy ilyen esetben általában öt évet írnak elő a különböző pályázatok, aláírásukkal vállalták a nyertes alapítványok és egyesületek, hogy öt évig működtetik ezt a rehabilitációs központot. Befejeződött a fejlesztés, és utána megjelentek a tárcánál ezeknek az alapítványoknak,

egyesületeknek a képviselői, követelve, hogy a tárca finanszírozza a működtetést. És mi ott álltunk, és nem értettük, hogy miről van szó. És tudja, ebben az a legrémesebb, remélem, több ilyen nem lesz, hogy a volt főosztályvezető-helyettes, aki a fogyatékosügyei főosztályon dolgozott, ő állt élére ennek a tiltakozásnak. Ami egészen elképesztő. Akinek korábban kutya kötelessége lett volna végiggondolni, hogyha vége van egy uniós fejlesztésnek, utána milyen pénzügyi forrás kell ahhoz, hogy ez zavartalanul működjön, azok ezt elmulasztották, és utána pedig követelik a jelenlegi vezetéstől az ügy megoldását. Tájékoztatom önöket, hogy megoldottuk: 140 millió forintot biztosítottunk ennek a feladatnak az ellátására, a pályázatot kiírtuk, a napokban zárult le. Ennek az eredményéről is szívesen tájékoztatom önöket egy következő ülésen. Ennyit tudtunk ebben az ügyben tenni. Nekem az a meggyőződésem és ehhez ragaszkodom, hogy fejleszteni jó dolog, de csak úgy érdemes, ha utána ennek a fenntartása és a működtetése biztosított. Ez azt jelenti, hogy abból a 220 millió forintból, amely a fogyatékos témával kapcsolatos pályázatokra rendelkezésre álltak a parlament döntése alapján, ebből a 220 millió forintból kellett a központok működtetéséhez 140 millió forintot biztosítanunk.

Az autizmus, autisztikus farmok, lakóotthonok ügyében annyit tudok önnek mondani, hogy sorra jelentkeznek nálunk azok a szervezetek, amelyek saját elhatározásukból elindítottak egy ilyen programot. Nagyon sok esetben a szülők is nagyon-nagyon sok pénzzel járultak ahhoz hozzá, hogy ezek a lakóotthonok megépüljenek és működjenek; sajnos van olyan, ahol az egyesületnek a korábbi vezetése visszaéléseket követett el és ezért került csődközeli helyzetbe az egyik lakóotthon. Itt ebben az ügyben - nem kívánom nevesíteni, bár a Kossuth Rádióban is foglalkoztak a témával - rendőrségi nyomozás zajlik.

Egy másik ilyen autisztikus farmot pedig a napokban vett át Karácsondon az egyik állami cég, és fogja biztosítani a foglalkoztatást, ugyanezt szeretnénk az előbb említett és a nehéz helyzetbe került lakóotthon ügyében is tenni. Valószínű, hogy a jövő héten teszünk személyes látogatást ennél a szervezetenél és megnézzük, hogy az ott élő emberek számára milyen foglalkoztatási lehetőséget tudunk biztosítani.

Röviden ennyit tudok válaszolni az ön által felvetett problémákra.

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszteri biztos asszonynak.

Engedjék meg, hogy most az LMP álláspontját röviden ismertessem a kérdéssel kapcsolatban, és utána pedig átadjam az ülés vezetését képviselőtársamnak, merthogy nekem más elfoglaltságom van, el kell mennem.

Annyit mondanék el az LMP nevében a koncepcióval kapcsolatban, hogy mi is osztjuk a Jobbik aggályait a társadalmi konzultáció és a széles körű egyeztetés tekintetében. Albizottsági elnökként is jó néven vettem volna, ha mielőtt a koncepció elkészül, az előtt ez a parlament falai között is, mint tervezet ismertetésre és megvitatásra kerül, erre sajnos nem került sor; és ahogy jó néhány érintett civil szervezet is jelezte a nyilvánosságon keresztül, a konzultációval, az egyeztetéssel kapcsolatban komoly problémák voltak. Bízom abban, hogy ezen azért még talán változtatni lehet, mielőtt a kormány döntést hoz, még mindig nyitott vagyok arra elnökként is, hogy ezt az Országgyűlés falai között is megvitassuk, erre lehetőséget adjak.

Ahogy azt az előző pontban is elmondtam, az LMP egy olyan koncepciót tud támogatni. Üdvözljük azt, hogy a kormány a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatos támogatási rendszert felülvizsgálja, erre nagyon nagy szükség van, ezt mindenképpen üdvözljük, és egy olyan koncepciót tudunk támogatni, amely elsősorban a társadalmi integrációt és a munkaerő-piaci mobilitást segíti elő. Nem vagyunk annyira ellene a védett szervezetek és a védett piaci foglalkoztatásoknak, ahogyan azt európai zöldpárti társaink teszik, mi elismerjük azt, hogy erre a magyar realitások között bizonyos

mértékig szükség van, viszont mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy az új koncepcióban a nyílt munkaerő-piaci lehetőségek támogatása nagyobb szerepet kapjon.

Amit még szintén fontosnak tartunk emellett az az állami szerepvállalás fokozása, méghozzá olyan formában, hogy az állami cégekben, állami intézményekben a foglalkoztatás növelése mindenképpen fontos lenne, tehát hogy a rehabilitációs hozzájárulás helyett igenis foglalkoztassanak megváltozott munkaképességűeket. Erre azt gondoljuk, hogy nemcsak megtakarítási szempontok miatt van szükség, tehát ezek az intézmények komoly összegeket takaríthatnának meg ezen keresztül, hanem azért is, mert az államnak, mint foglalkoztatónak, mint munkáltatónak példát kell mutatnia a piaci szereplők előtt abban, hogy igenis megváltozott munkaképességűeket foglalkoztat. Ezt a két szempontot mindenképpen nagyon fontosnak tartjuk az új koncepcióban és bízunk benne, hogy a kormány is ebbe az irányba fog elmozdulni.

Még egyszer köszönöm a jelenlévőknek a részvételt, illetve az érdeklődést és átadnám a szót képviselőtársamnak, hogy az ülést továbbvigye. Köszönöm szépen.

(Az ülést a továbbiakban dr. Tapolczai Gergely vezeti.)

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz), a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. A jegyzőkönyv kedvéért megállapítom, hogy a fogyatékossgal élők ügyeinek albizottsága továbbra is határozatképes.

Ahogy már elhangzott, a kormánykoncepció még nem nyilvános, ezért érdemes megvárni azt, amikor nyilvánossá válik, és akkor a következő ülés alkalmával kérünk egy részletesebb tájékoztatást a miniszteri biztos asszonytól.

Ha van kérdés, akkor kérem, hogy röviden tegyék fel.

TASNÁDI SÁNDOR (Magyarországi Akkreditált Munkáltatók Országos Érdekvédelmi Szövetsége): Tasnádi Sándor vagyok, a MÁÉRT-nak a képviselőjében, és nyilvánvalóan nem a napirendre tűzött közvetlen koncepcióhoz kötném a mondandómat, hanem egy aktuális dologhoz, ahol ezt a fórumot szeretném felhasználni arra, hogy elmondhassam, és kérjem azt a segítséget a bizottságtól is és Bernáth Ildikó kormánybiztos asszonytól is, tehát lehetséges, hogy van most erre mód.

Sokáig volt köztünk is, kedves Ildikó, ne haragudjon, hogy így mondom, hogy van pénzmaradvány vagy nincs pénzmaradvány; és én még azt a rosszaságot is elkövettem, hogy azt mondtam, hogy a munkatársak valószínűleg rosszul tájékoztatják, mert szerintünk van, mások szerint meg nincs. Ez annyiból változott, hogy az MMFSZ-n keresztül teljesen egyértelműen fogalmaznak, hogy van pénzmaradvány is és van a költségkompenzációs támogatású szervezeteknél maradvány, hiszen nagyon sokan tönkrementek, ezért megmaradt; másrészt pedig nem is lehet igénybe venni, mert ott működnek huszonkettes csapdákként szabályok, ami a hozzáférést teszi lehetetlenné, és a munkaügyi központok egyéb más területein is vannak megmaradt pénzek, egész komoly milliárdokat említenek.

Megemlítve azt is, lehetséges, hogy a 2012-ben bevezetendő és a koncepció alapján valamilyen módon remélhetőleg jól működtethető új szabályokig van, ahol a túlélést, van, ahol a fenntarthatóságot ezek a munkáltatók biztosítani tudják. Ennek a segítségére nagy valószínűséggel ez az összeg, vagy ennek valamilyen formájú felhasználása nagy segítséget jelentene a jelenlegi foglalkoztatottai kör teljes körére vonatkoztatva.

De ezen belül, hadd tegyem hozzá, hiszen én ezt a szervezetet képviselem leginkább, hogy az elmúlt három év - és hangsúlyozom, az elmúlt három év -, tehát a régi kormányzati munkák eredményeképpen olyan negatív spirálba került nagyon sok foglalkoztató, ahol mind a foglalkoztató maga, mind pedig az ott dolgozó megváltozott munkaképességű fogyatékos személy sérült - a statisztikák ismertek -, hány cég ment tönkre, hány ember került ki.

Úgy gondoljuk nagyon sokan, hogy talán a fenntarthatóság a foglalkoztatáspolitikának azt a szempontját, amit egyébként a nagypolitika megfogalmazott, ami nemcsak az egymillió munkahelyről, hanem azon belül a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásáról szól. Nagy valószínűséggel átmeneti időre ezekre a cégekre, ezekre a foglalkoztatókra szükség van, a megmentésükre is szükség van, és ha valamit kérhetek a mások nevében, magam nevében, a szervezet nevében az, hogy egyrészt örülök, hogy itt elmondhattam, hogy talán most van egy ilyen lehetőség, és ha van, akkor hadd kérjem az érintettek közreműködését ebben - ezt szerettem volna elmondani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a gondolatait. Megadom a szót Kovács Melindának.

KOVÁCS MELINDA ügyvezető igazgató (Értelmi Fogycatékossággal Élők és Segítők Országos Érdekvédelmi Szövetsége): Köszönöm szépen. Nyilvánvalóan ehhez a stratégiához most nem tudunk hozzászólni. Én egy kis hangulatjelentést szeretnék adni, amire biztosan nincsen szüksége miniszteri biztos asszonynak, hiszen ismeri ezt a területet és gyakran találkozik fogyatékos emberekkel, őket képviselő szervezetekkel, foglalkoztatókkal. A szövetségünkhöz most már hónapok óta foglalkoztatásügyben megnövekedett a bejövő ügyfeleknek, telefonoknak a forgalma. Kétségbeesett emberek telefonálnak, akár a rokkantsági nyugdíjakkal kapcsolatban, akár azzal kapcsolatban, hogy a szociális foglalkoztatásban mi lesz a gyermekükkel. És hát nem tudunk nekik megnyugtató válaszokat adni. Ennek részben az is az oka, hogy tudomásunk szerint az érdekvédelmi szervezetek nem tudtak részt venni ennek a koncepciónak az előkészítésében. Próbáltunk információkhoz jutni akár most az elmúltak alapján megértve azt is, hogy lehetnek ennek a koncepciónak olyan elemei, amik talán nem szerencsések, ha idő előtt nyilvánosságra kerülnek. De a szervezeteket nem vonták be az egyeztetésbe, és számunkra ez kérdés, hogy ez miért történt így. Illetve mindenképpen szerencsésnek tartanánk ezeknek a bizonytalanságoknak az elkerülése végett, ha lenne egy erőteljes kommunikáció arra vonatkozólag, hogy mi fog történni, mert azt gondoljuk, hogy ilyen sok embert hónapokig bizonytalanságban tartani, az nagyon-nagyon rossz dolgokat eredményezhet.

Úgyhogy ennyiben szerettem volna egy jelzést adni erről.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ezzel kapcsolatban azt tudom mondani, hogy június 6-án a szociális bizottság alatt működő Nyugdíj- és idősügyi albizottság 9 óra 30 perckor tart ülést, és ott napirendi pont a kormány nyugdíjreformmal kapcsolatos jelenlegi tevékenysége, tehát erről kér tájékoztatást az albizottság. Én is részt veszek ezen az ülésen mint fogyatékkal élő. A fogyatékkal élők ügyeinek albizottságának elnökeként veszek részt ezen az ülésen, és a nyugdíj albizottságot Iván László professzor úr vezeti, ő hívta össze az ülést, és ő kérte a kormány tájékoztatását. Ez ugyanúgy nyilvános ülés. Szeretne válaszolni a miniszteri biztos asszony?

BERNÁTH ILDIKÓ miniszteri biztos (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen. Nem kívánok válaszolni, hiszen elmondtam, hogy addig, amíg a kormánydöntés nem születik meg, addig nem tudok tájékoztatást adni a jelenlévőknek.

Egyébként annyit azért megjegyeznék, sajnálom, hogy Kaufer Virág elnök asszony elment, 12 évig voltam országgyűlési képviselő, és a parlament nem tervezeteket tárgyal, hanem benyújtott törvényjavaslatokat, illetve országgyűlési határozati javaslatot. Tehát a parlamentben a vita a mindenkori kormány által benyújtott jogszabályokról zajlik. Ez az egyik. A másik pedig, hogy az egyszerűen nem fedi a valóságot, hogy nem konzultáltunk a foglalkoztatást illetően. Itt ül két nagy foglalkoztató szervezet képviselőjében két elnök, ők is igazolni tudják azt, amit mondok. Majdnem három hónapon keresztül ment az előkészítés, az egyeztetés arról, hogy a foglalkoztatásban mik azok a negatívumok, amelyek nehezítik a

foglalkoztatás bővítését, hogyan lehet ezen változtatni. Ez az egyik. A másik, hogy a fogyatékos embereket képviselő szervezetektől is kértünk be javaslatokat arra vonatkozóan, hogy ők a tagságot ismerve, közel élve a fogyatékos emberekhez, hogyan látják, milyen munkaköröket javasolnának, amelyet a különböző fogyatékosági csoportban élők el tudnak látni. Mik lennének azok a lehetőségek, amelyeket bővíteni tudnak, illetve amelyeket ilyen szempontból esetleg támogatni lehetne. Végtelenül sajnálom, hogy volt olyan szervezet, amelyik kikérte ezt magának, és visszautasította, hogy ne próbálkozzon azzal a ténnyel, hogy újra diszkriminálni akarja a fogyatékosokkal élőket, és be akarja őket zárni egy adott munkakörbe.

Szeretném ezzel azt érzékeltetni, hogy kettőn áll a vásár. Mi nyitottak voltunk minden javaslatra, ötletre, nagyon remélem, hogy ezek majd, amikor majd a kormánydöntés megszületik és nyilvánossá válik, akkor több ilyen szempontot viszont fognak látni azok, akik a munkában részt vettek.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor lezárnám ezt a napirendi pontot, várjuk a kormány koncepcióját.

Egyebek

Egyebek napirendi pont kapcsán szeretném megkérdezni képviselőtársaimat, hogy van-e észrevételük. *(Nincs jelentkező.)* Részemről sincs, megköszönöm mindenki részvételét és lezárom az ülést.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 7 perc)

Kaufer Virág
elnök

Dr. Tapolczai Gergely
elnök

Jegyzőkönyvvezetők: Lajtai Szilvia és Turkovits Istvánné